

* * * * *

من رؤیا و امید بردگام

گزیده‌ی شعرهای مایا آنجلو

ترجمه‌ی شهاب مقربین

مرشنامه: آنجلو، مایا، ۱۹۲۸م

عنوان و نام پدیدآور: من رفیا و اسیویزد گانم / مایا آنجلو؛ ترجمه‌ی شهاب مقرین

مشخصات نشر: تهران، نشر پیشنهاد، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۱۵۰ ص

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۱۰۸-۸

وضاحت فهرست‌نویس: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: The complete collected poems of Maya Angelou, 1994

موضوع: شعر امریکایی—قرن ۲۰——ترجمه‌شده به فارسی

موضوع: American poetry--20th century--Translations into Persian

موضوع: شعر فارسی—قرن ۱۴——ترجمه‌شده از انگلیسی

موضوع: Persian poetry--20th century--Translations from English

شناخته از: مقرین، شهاب، ۱۳۳۳، ترجمه

ردیبلدی کنگره: PS2051

ردیبلدی دیوبی: A11/52

شاره‌ی کتابشناسی ملی: ۸۸۰۵۹۵۴

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

من رویا و امید بردگانم
گزیدهی شعرهای مایا آنجلو
ترجمهی شهاب مقربین

من رؤیا و امید بَرَدگانه
- گزیده شعرها
ما یا آنجلو
ترجمه‌ی شهاب مقویین

ویراستار: احمد پوری
مدیر هنری: فؤاد فراهانی
همکاران آماده‌سازی: نبیلا روزندی، زهرا بازیان شتریانی
ناظر تولید: رحمان شفیعی
چاپ: پردهس دانش
تیراز: ۵۰۰ نسخه
چاپ اول: پاییز ۱۴۰۱، تهران
ناظر فنی چاپ: یوسف امیرکیان
حق چاپ و انتشار محفوظ و مخصوص نشچشممه است.
هرگونه اقتباس و استفاده از این اثر، مشروط به دریافت اجازه‌ی کتبی ناشر است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰-۱۰۰۸-۸

دفتر مرکزی نشچشممه: تهران، خیابان کارگر شمالی، تقاطع بزرگراه شهید گمنام، کوچه‌ی چهارم، پلاک ۲.
تلفن: ۸۸۳۳۳۶۰۰— کتاب فروشی نشچشممه کریم خان: تهران، خیابان کربیم خان زند، نش میرزا
شیرازی، شماره‌ی ۱۰۷. تلفن: ۸۸۹۰۷۷۶۶— کتاب فروشی نشچشممه کوشش: تهران، بزرگراه ستاری شمال،
نش خیابان پیامبر مکری، مجتمع تجاری کوشش، طبقه‌ی پنجم، واحد ۴. تلفن: ۴۴۹۷۱۹۸۹— کتاب فروشی
نشچشممه آرن: تهران، شهرک قدس (غرب)، بلوار فرج‌آزادی، روسریه به بزرگراه نایاش، خیابان حافظی،
نش خیابان فخار مقدم، مجتمع تجاری آرن، طبقه‌ی ۲. تلفن: ۰۹۱۰(۲۲۶۹۲۴۱)— کتاب فروشی
نشچشممه بابل: بابل، خیابان شریعتی، روبروی شیرینی سرای بابل. تلفن: ۰۱۱(۳۲۲۳۴۵۷۱)—
کتاب فروشی نشچشممه کارگر: تهران، خیابان کارگر شمالی، تقاطع بزرگراه شهید گمنام، کوچه‌ی چهارم،
پلاک ۲. تلفن: ۸۸۳۳۳۵۸۳— کتاب فروشی نشچشممه جم: تهران، نیاوران، جماران، مجتمع تجاری
جم‌ستار، طبقه‌ی دوم، پلاک ۱۱. تلفن: ۰۲۶۴۵۰۸۷۷— کتاب فروشی نشچشممه دلشدگان: مشهد، بلوار
وکیل ایاد، بین وکیل ایاد هجده و بیست (بین هفت تیر و هرستان)، پلاک ۳۸۶. تلفن: ۰۵۱(۳۸۶۷۸۵۸۷)
— کتاب فروشی نشچشممه رشت: رشت، خیابان معلم، میدان سرگل، ابتدای کوچه‌ی هندسه. تلفن:
۰۹۰(۲۱۴۹۸۴۸۹)— کتاب فروشی نشچشممه البرز: کرج، عظیمیه، بلوار شریعتی، مرکز تجاری فرهنگی
مهرآمل، طبقه‌ی پنجم. تلفن: ۰۲۶(۳۵۷۷۵۰۱)

فهرست

مقدمه‌ی مترجم ۷ /

کودک مرده در دریاهای کهن / ۵۶	رفتند به خانه‌شان / ۲۳
مرثیه / ۵۸	طیف / ۲۴
یادآوری / ۶۰	وقتی که پیش من می‌آیی / ۲۵
مردها / ۶۱	اشک‌ها / ۲۶
خودداری / ۶۳	خطاب به همسر / ۲۷
درس / ۶۴	سیاهی مادری / ۲۸
سیاهه‌ی مستمری مامان / ۶۵	کشیده به راهی دیگر / ۳۰
ویلی / ۶۷	طوری که می‌توانم به تودروغ بگویم / ۳۱
کارزن / ۶۹	وقتی به خودم فکر می‌کنم / ۳۲
هم‌تباران / ۷۱	هفتی بعد، در روزی آفتابی / ۳۴
باز بر می‌خیزم / ۷۳	گناه من / ۳۵
زندگی مرانی ترساند / ۷۶	به سلامتی پیوند / ۳۷
به وقت پیری / ۷۹	زمان گذران / ۳۹
بیدار شدن در نیویورک / ۸۱	تنها / ۴۰
احساس بد زنی خوب / ۸۲	شگفت / ۴۳
برای بابا / ۸۴	خودبینی / ۴۴
رهایی / ۸۷	افریقا / ۴۵
پرنده‌ی در قفس / ۸۸	امریکا / ۴۷
گرسنگی / ۹۰	ژست هنرمندانه / ۴۹
خبر روز / ۹۲	کم و بیش به یاد دارم / ۵۰
به یک خوستگار / ۹۳	زندانی / ۵۲
بدخواب / ۹۴	سرودی برای سال خوردگان / ۵۴

نه‌چندان / ۱۱۹	شکوه آخر هفته / ۹۵
هاله‌ای گرد ما / ۱۲۰	امور خانوادگی / ۹۸
خانه‌ی جدید / ۱۲۲	معصومیت زودگذر / ۱۰۰
مادر بزرگ‌های ما / ۱۲۴	آخرین تصمیم / ۱۰۱
جنگیدن طبیعی بود / ۱۳۰	زندگی ام کبود شده است / ۱۰۳
از دست رفتن عشق / ۱۳۲	تبار آدمی / ۱۰۵
در تپش صبح / ۱۳۴	خنده‌ی سال‌خوردگان / ۱۰۸
متاثر از فرشته / ۱۴۰	آیا عشق / ۱۱۰
شعر راه‌پیمایی میلیونی / ۱۴۲	برابری / ۱۱۱
یادداشت‌ها / ۱۴۵	از فرزند به مادر / ۱۱۳
نامنامه / ۱۴۹	هنوز این است امریکا / ۱۱۵
	من و پیشه‌ام / ۱۱۷

مقدمه‌ی مترجم

مارگریت آنی جانسون، معروف به مایا آنجلو (۱۹۲۸-۲۰۱۴)، شخصیت بلندآوازه‌ی امریکایی افريقيایی‌تبار، نویسنده، شاعر، بازیگر، کارگردان، آهنگساز، ترانه‌سرا، خواننده، رقصنده، سخنور، معلم و کشکر حقوق مدنی، بمویزه کشکر حقوق سیاه‌پوستان و زنان، با طیف گسترده‌ی فعالیت‌هایش، در عرصه‌ی ادبیات و هنر، در زندگی اجتماعی و نیز در زندگی خصوصی اش، چهره‌ای استثنایی در دوران معاصر امریکا بود. در زندگی شخصی، در طول عمر پُرفراز و نشیب خود برای گذران زندگی به کارهای گوناگون و ناهمگون دست زد؛ از مسنولیت کنترل بلیت مسافران ترااموا، آشپزی در کافه‌ها، خوانندگی و رقص در کاباره‌ها، تا نویسنندگی، روزنامه‌نگاری، فیلم‌سازی، بازیگری و تدریس در دانشگاه. برای برقراری عدالت اجتماعی و حقوق سیاه‌پوستان، مبارزی بی‌گیر بود و با شخصیت‌هایی چون مارتین لوتر کینگ و ملکوم ایکس همکاری داشت و در طول زندگی به پنجاه سال در عرصه‌ی نویسنندگی و شاعری آثاری متعدد و متنوع از خود به جا گذاشت.

مایا آنجلو شعری دارد به نام زن خارق العاده. اگر بخواهیم آنجلو را فقط در یک کلمه توصیف کنیم، آن کلمه همین است: «خارج‌العاده».

در چهارم آوریل ۱۹۲۸ در سنت‌لوئیس ایالت میسیسیپی امریکا به دنیا آمد؛ دومین

فرزند از مادر و پدری ناسازگار بود. پدرش، پیلی جانسون، کارشناس تقدیمه در نیروی دریایی و مادرش، ویوین بکستر، پرستار بود. برادرش پیلی کوچک، که یک سال از او بزرگ‌تر بود، او را «مایا» صدایی زد. کودکی مایا سراسر رنج بود. وقتی تنها سه سال داشت، زندگی پُر از تنشی پدر و مادرش منجر به جدایی آنان شد و پدر طفل سه‌ساله را با برادر چهارساله‌اش به تهایی سوار قطاری کرد که عازم آرکانزاس بود؛ جایی که مادر بزرگ آنان می‌زیست: روستای استمپس در ایالت آرکانزاس. به رغم وضعیت دشوار اقتصادی سیاهان امریکا در دوران بحران شدید اقتصادی، شغل مادر بزرگ با فروشگاه خواربارفروشی ای که داشت، به خاطر تدبیر و درستکاری اش، استثنائاً از رونقی نسبی برخوردار بود، اگرچه از آسیب‌های تبعیض نژادی از طرف عامه‌ی مردم و رهبران جامعه در امان نبود. مایا و برادرش چهار سال نزد مادر بزرگ زندگی کردند. مادر بزرگ به تربیت آنان برآساس ارزش‌ها و تعالیم سخت‌گیرانه‌ی مسیحی پرداخت که در آن زمان در روستاهای جنوب امریکا حاکم بود. این دوره از زندگی آنجلو در شکل گرفتن باورهای مذهبی او و انعکاس آن در آثارش نقش داشت. زمانی که آنجلو هفت سال بیشتر نداشت، پدرش بی خبر به استمپس رفت و او و برادرش را دوباره به نزد مادرشان در سنت‌لونیس بازگرداند؛ بازگشته بذرجمام. وقتی کمتر از هشت سال داشت، معشوق مادرش به او تجاوز کرد. مایا موضع تجاوز را نزد برادرش فاش کرد و برادر به دیگر افراد خانواده گفت. مرد متجاوز فقط یک روز زندانی شد، اما چهار روز بعد از آزادی اش عمومی مایا به انتقام او را گشتن. قتل متجاوز ضربه‌ی روحی سهمگینی برای مایا بود. از این‌که فاش گویی او منجر به قتل مردی شده است بار سنگین گناه را بر دوش خود حس می‌کرد؛ پس دیگر هیچ سخن نگفت: «فکر کردم که صدای من او را گشته است. من او را گشتم، چون اسمش را گفتم. پس فکر کردم دیگر هرگز نباید حرف بزنم. چون صدای من می‌تواند هر کسی را بگشد.» کوتاه زمانی پس از آن به آرکانزاس نزد مادر بزرگ بازگردانده شد و بیش از پنج سال لامتاکام حرف نزد. در سکوت خودخواسته‌اش اما عشق او به زبان و ادبیات روزبه روز شکفته‌تر می‌شد. آثار نویسنده‌گان سیاه‌پوست چون لنگستون هیوز، دبلیو. ای. بی. دوبویز و پل لارنس دانبار را می‌خواند و از همان سال‌های نوجوانی شعر و مقاله می‌نوشت. کمتر از سیزده سال

داشت که با زنی فرهیخته از دوستان خانوادگی اش به نام برتا فلاورز آشنا شد که برای او همچون دوست و معلم بود. خانم فلاورز او را به سخن گفتن بازآورد و ارزشمندی کلام را در گفتار و اهمیت آموختن و فرهنگ را به او بازنمود. او را با آثار نویسنده‌گانی چون ویلیام شکسپیر، چارلز دیکنز، ادگار آلن پو، جیمز ولدن جانسون و نیز شاعران و نویسنده‌گان امریکایی افریقایی تبار آشنا کرد و عشق او را به شعر اعتلا بخشید.

وقتی چهارده سال داشت، با برادرش نزد مادر بازگشتد که دیگر در اوکلند در ایالت کالیفرنیا زندگی می‌کرد. در سانفرانسیسکو با گرفتن بورس تحصیلی در مدرسه‌ی کارگری کالیفرنیا به آموختنِ رقص و نمایش پرداخت. در آن هنگام جهان درگیر جنگ جهانی دوم بود. درخواست کرد که به یگان زنان ارتش بپیوندد، اما درخواست او پذیرفته نشد، چون مدرسه‌ای که در آن آموزش می‌دید به داشتن گرایش‌های کمونیستی معروف بود. وقتی کمتر از شانزده سال داشت، پیش از اتمام دوره‌ی مدرسه، درخواست کار در تراموا کرد. ابتدا به خاطر آن که سیاهپوست بود درخواستش را نمی‌پذیرفتند، اما او دلسرب نشد. سه هفته‌ی تمام هر روز تقاضای کار می‌کرد و رد می‌شد تا این‌که سرانجام کارفرمایی دلسوز درخواستش را پذیرفت. از آن جا که سن او کمتر از سن قانونی بود، در درخواست‌نامه‌اش آن را نوزده سال نوشته بود. به این ترتیب او نخستین زن سیاهپوستی به شمار آمد که به عنوان کنترل‌کننده‌ی مسافران تراموا در سانفرانسیسکو به کار گمارده شد. جوری به این شغل عشق می‌ورزید و از لباس فرم کارکنان آن تعریف می‌کرد که مادرش آن را شغلِ رفیایی او نامیده بود. نیمسالی را در آن جا کار کرد و بعد به مدرسه‌اش بازگشت. در مدرسه‌ی کارگری کالیفرنیا علاوه بر آموختنِ رقص و موسیقی و نمایش با افکار مترقبی روز آشنا شد که منشأ شکل گیری شخصیت او همچون کنشگری سیاسی و اجتماعی در آینده شد.

سال ۱۹۴۴، سال پایانی مدرسه، وقتی که تنها شانزده سال داشت، باردار شد و سه هفته پس از اتمام تحصیل پرسش، کلاید، را به دنیا آورد. پسر بعدها خود شاعری شد و نامش را به «گای» تغییر داد. آنجلو پس از پایان دوره‌ی این مدرسه دیگر هیچ تحصیلات رسمی‌ای نداشت. تا بیست و چهار سالگی مادری تها بود با طفlesh، رهاسنده در جامعه‌ای آکنده از فقر و تعیض و تبهکاری. برای گذران زندگی خود و

فرزندش به کارهایی گوناگون روی آورد: پیشخدمتی، رقص در کاباره‌ها، آسپزی و حتی تن فروشی. تجربه‌ی این کارها بعدها در آثارش بازتاب داشت و به ویژه مشقت و آزاری را که در این دوره متحمل شده بود در دومین زندگی نامه‌ی خود با عنوان *بانام من گرد هم آید* شرح داده است.

در سال ۱۹۵۲، در بیست و چهارسالگی، با آنکه در آن زمان پیوند زناشویی با فردی از نژادی دیگر نکوهش می‌شد و به رغم مخالفت مادرش، با یک برق‌کار و دریانورد سابق یونانی به نام آناستاسیوس آنجلوپولوس (تاش آنجلو) ازدواج کرد که کمتر از سه سال بعد از او جدا شد. پیش از جدایی، به آموزش رقص مدرن پرداخت و با رقصندۀ‌ای دیگر به نام آلوین ایلی گروهی را به نام «آل و ریتا» تشکیل دادند. گروه «آل و ریتا» در سرتاسر سانفرانسیسکو برنامه اجرا کرد، اما موفقیت‌آمیز نبود. پس با همسر و فرزندش به نیویورک رفت تا رقص افریقایی را یاموزد، اما سال بعد دوباره به سانفرانسیسکو بازگشت.

سال ۱۹۵۴ به طور حرفه‌ای به کار رقص و آواز در کلوب‌های سانفرانسیسکو روی آورد. در آن هنگام مدیر برنامه‌اش در یکی از کلوب‌های شبانه به اصرار از او خواست که نام هنری اش را عوض کند. او تا آن زمان با نام‌های مارگریت جانسون یا ریتا خود را معرفی می‌کرد و از آن پس نام مایا آنجلو را برای خود برگزید؛ ترکیبی از نام کوچک «مایا»، که برادرش از خردسالی به او داده بود، و نام خانوادگی همسر پیشینش.

آنجلو بعدا در سومین زندگی نامه‌اش به نام خواندن و رقصیدن و شاد شدن چون کریسمس از نخستین روزهای اشتغالش به رقص و آواز و از کشمکش درونی و احساس تعارضی نوشت که با آن درگیر بود؛ احساس تعارض میان مادری خوب بودن و در همان حال در حرفه‌ی خود موفق بودن.

در سال‌های ۱۹۵۴ و ۱۹۵۵ با راه‌اندازی یک گروه سیار اپرایی به نام پورگی و پس برای اجرای برنامه به اروپا و افریقا سفر کرد و در بیست و دو کشور برنامه اجرا کرد. به هر کشوری که می‌رفت، می‌کوشید تازیان آن‌جا را فراگیرد و در مدت کوتاهی توانست به چند زبان مسلط شود.

سال ۱۹۵۷، زمانی که آواز سبک کلیپسو محبوبیت عام داشت، نخستین آلبومش را

با نام خانم کلیپسو منتشر کرد که سی و نه سال بعد هم در یک سی دی بازنشر شد. با بازی در فیلم موزیکال موج تب و تاب کلیپسو نیز در نقش خودش آواز خواند و ساخته‌های خودش را اجرا کرد.

سال ۱۹۵۹ با جان اولیور کیلنر داستان نویس دیدار کرد. کیلنر در ترغیب آنجلو به نویسنده‌گی نقشی اساسی داشت. آنجلو با توصیه و اصرار او برای تمرکز بیشتر بر حرفه‌ی نویسنده‌گی به اتحادیه‌ی نویسنده‌گان هارلم در نیویورک پیوست و با نویسنده‌گان مهم جامعه‌ی سیاهپوستان آشنا شد.

سال ۱۹۶۰ پس از دیدار و آشنایی با مارتین لوتر کینگ، رهبر جنبش حقوق مدنی سیاهپوستان و با شنیدن سخنرانی او در کلیسا ای در هارلم، تصمیم به همکاری با او گرفت. نمایش موزیکال و فکاهی - انتقادی کاباره برای آزادی را همراه با گادری کمربیچ، کمدین سیاهپوست امریکایی، ترتیب داد و درآمد آن را به شورای رهبری مسیحیان جنوب اختصاص داد؛ سازمانی که لوتر کینگ همراه با شصت رهبر سیاهپوست دیگر برای مبارزه با تبعیض نژادی بنیان گذاشته بود. از آن پس به مایا آنجلو نقش هماهنگ کننده‌ی بخش شمالی آن شورا داده شد که در سازمان دهی و جمع‌آوری کمک‌های مالی برای آن بسیار موفق و مؤثر بود. به این ترتیب، از آن زمان فعالیت‌های ضدتبیعیض نژادی او به طور چشم‌گیری آغاز شد. آغاز هاداری او از فیدل کاسترو نیز از همان زمان بود.

سال ۱۹۶۱ در نمایش نامه‌ی معروف سیاهان اثر ران ژنه، شاعر و نویسنده‌ی فرانسوی، اجرای نقش کرد. در ابتدای همان سال با یک حقوق‌دان و فعال حقوق مدنی از اهالی افریقای جنوبی به نام وزومزی میک زندگی مشترکی را آغاز کرد. سال بعد، با او پرسش گای به قاهره در مصر رفت و در آنجا به عنوان معاون سردبیر هفته‌نامه‌ی انگلیسی زبان عرب آبیزور مشغول به کار شد. در قاهره هنگامی که نلسون ماندلا، سیاست‌مدار و مبارز انقلابی افریقای جنوبی، در سفری مخفیانه برای رفتن به لندن از آنجا می‌گذشت، با هم دیداری صمیمانه داشتند. به تأثیر از این دیدار بود که آنجلو در سال ۱۹۶۳، پس از درگذشت ماندلا، شعر روزش به انجام رسید را در ستایش او سرود و در کتابی به همین نام منتشر کرد. آنجلو در سال ۱۹۶۴ به رابطه‌اش با میک پایان داد و با پرسش به آکرا

در غنا رفت. فعالیت‌های او در این مدت اشتغال در دانشگاه غنا به عنوان دستیار مدیر دانشکدهٔ موسیقی و نمایش، نویسنده‌گی در روزنامه‌های افریکن ریویو و گانین تایمز، نویسنده‌گی برای رادیو غنا، اجرای نقش در تئاتر ملی غنا و همراهی با اجتماعِ انقلابیان و تبعیدیان امریکایی افریقایی تبار بود. هنگام اقامت در افریقا به آموختن چندین زبان پرداخت: فانسی (زبان مردم غنا)، فرانسوی، ایتالیایی، اسپانیایی و عربی.

سال‌های نخست دههٔ شصت در آکرا با آشنایی و دوستی او با ملکوم ایکس، فعال حقوق مدنی و رهبر ناسیونالیست سیاه‌پوستان، مصادف بود و در سال ۱۹۶۵ به امریکا بازگشت تا در پایه‌گذاری «سازمان همبستگی امریکایی‌های افریقایی تبار» به او یاری رساند. کوتاه‌زمانی پس از آن ملکوم ایکس را ترور کردند. پس پریشان حال و خراب نزد برادرش به هاوایی رفت و حرفهٔ آوازخوانی را آز سر گرفت. بعد به لس‌آنجلس بازگشت تا بیشتر به نویسنده‌گی پردازد. نمایش نامه‌هایی را نوشت و بازی کرد. در واتس کار پژوهش در امر تجارت را هم به عهده گرفت و آن‌جا در تابستان ۱۹۶۵ شاهد شورش واتس بود.

آنجلو در سال ۱۹۶۷ به نیویورک رفت و دوستی اش را با جیمز بالدوین تجدید کرد؛ کسی که در دههٔ پنجاه، هنگام اجرای برنامه در پاریس ملاقات کرده بود و او را «برادرم» خطاب می‌کرد.

در سال ۱۹۶۸ مارtin لوتر کینگ از او خواست که سازمان‌دهی یک راه‌پیمایی را به عهده بگیرد. او پذیرفت، اما آن را به تعویق انداخت. در اتفاقی نامتنظر، در روز چهارم آوریل همان سال، درست در سالروز چهل سالگی آنجلو، مارtin لوتر کینگ را ترور کردند. از آن پس آنجلو دیگر در هیچ سالی سالروز تولدش را جشن نگرفت و هر سال در آن تاریخ دسته‌گلی برای بیوه‌ی کینگ می‌فرستاد و این تا پایان عمر همسر کینگ، تا سال ۲۰۰۶، ادامه داشت.

مرگ لوتر کینگ دوباره آنجلو را خراب و پریشان حال کرده بود. جیمز بالدوین و رابرت لومیز، ویراستار معروف مؤسسهٔ انتشاراتی رندوم هاوس، او را به نوشتمن زندگی نامه‌اش تشویق کردند.

سال ۱۹۶۸ اگرچه برای آنجلو سال سختِ اندوه و رنج بود، سال بروز بیشتر

خلاقیت‌های او نیز بود. مستندی ده‌قسمتی با عنوان بلکز، بلوز، بلک درباره‌ی پیوند موسیقی بلوز با میراث امریکایی‌های افريقيایي تبار برای تلویزیون آموزشی ملي امريكا ساخت. با اين‌که پيش از آن تجربه‌ای در اين زمينه نداشت، نويسندگی، تهيه‌كتندگی و روایت متن آن را به عهده گرفت. اين سال برای او اهمیتی سرنوشت‌ساز نیز داشت؛ او آغاز به نوشتن نخستین و پرآوازه‌ترین اثرش کرد که در سال ۱۹۶۹ منتشر شد: می‌دانم چرا پرنده‌ی در قفس می‌خواند زندگی‌نامه‌ی او از آغاز کودکی اش بود تا هفده سالگی که فرزندش را به دنيا آورد. آنجلو عنوان اين کتاب را از شعر هم دردي، سروده‌ی پل لارنس دانبار، وام گرفت و آواز خواندن پرنده‌ی در قفس را همچون استعاره‌ی تلاش برای آزادی در ميانه‌ی تنگناهای تبعيض نژادی، نابرابری جنسیتی و بی‌عدالتی‌های اجتماعی به کار برد. اين کتاب نامزد جایزه‌ی ملي کتاب امریکا شد و برای آنجلو آوازه‌ای بلند و جهانی به بار آورد. برای نخستین بار کتابی از يك زن امریکایی افريقيایي تبار در زمان انتشار در فهرست پُرفروش‌ها قرار می‌گرفت. در سال‌های ۱۹۹۵ و ۱۹۹۶ نیز اين کتاب در دو سال متوالی در فهرست پُرفروش‌های روزنامه‌ی نیویورک تایمز قرار گرفت و اين بالاترین رکورد در تاریخ پُرفروش‌ها بود.

دهه‌ی ۱۹۷۰ پُربارترین دوره‌ی خلاقیت آنجلو بود. فعالیت‌های او در اين دوره شامل نوشتن زندگی‌نامه، شعر، مقاله، داستان کوتاه، فيلم‌نامه برای تلویزیون، فيلم‌نامه مستند، آهنگسازی برای ترانه و موسیقی فيلم، تهيه‌كتندگی و کارگردانی نمایش و بازيگري بود. از جمله، در سال ۱۹۷۱ نخستین مجموعه‌ی شعرهايش را با نام جروعه‌اي آپ خنک به من بد، پيش از آن که بميرم منتشر کرد که يك سال بعد نامزد جایزه‌ي پوليتزر شد. در سال ۱۹۷۲ فيلم‌نامه‌اش را با عنوان جورجيا، جورجيا منتشر کرد که يك کمپانی فيلم‌سازی سوندی از آن فيلم ساخت و در سوند به نمایش درآورد. اين نخستین بار بود که فيلمی براساس فيلم‌نامه‌ی يك زن سیاه‌پوست ساخته می‌شد. در سال ۱۹۷۳ در نمایش به سویي دیگر نگاه کن بازي کرد و به خاطر آن نامزد جایزه‌ی توني شد. در سال ۱۹۷۴ زندگی‌نامه‌ی بانام من گرد هم آيدرا منتشر کرد که شرح زندگی او از هفده تا بیست‌سالگی بود. در همان سال نمایش نامه‌ای با اقتباس از آذاکس اثر سوفکل نوشت که در لس آنجلس اجرا شد. در سال ۱۹۷۶ زندگی‌نامه‌ی خواندن

و رقصیدن و شاد شدن چون کریسمس را نوشت که در بیگرنده‌ی شرح حال او از بیست و یک تا بیست و هفت سالگی بود. در سال ۱۹۷۷ در سریال تلویزیونی ریشه‌ها در نقشی مکمل بازی موقتی آمیزی داشت که به خاطر آن نامزد جایزه‌ی امی شد. در سال ۱۹۷۹ فیلمی تلویزیونی با اقتباس از زندگی نامه‌ی می‌دانم چرا پرنده‌ی در قفس می‌خواند با همین نام ساخته شد که آنجلو در ساختن آن همکاری داشت. او در این دهه به عنوان استادِ مدعو برای چند دانشگاه نیز پذیرفته شد. در این دوره از فعالیت‌هاییش جایزه‌های بسیار گرفت و از سوی دانشکده‌ها و دانشگاه‌های سراسر دنیا نشان‌های افتخار بسیاری به او دادند.

سال ۱۹۸۱ به جنوب ایالات متحده بازگشت. آن‌جا به رغم آن‌که هیچ مدرب دانشگاهی ای نداشت، به عنوان استاد دانمی دانشگاه ویک فارست در وینستون سیلیم کارولینای شمالی برای تدریس مطالعات امریکایی پذیرفته شد که تا سال ۲۰۱۱ ادامه داشت؛ جایگاهی که کمتر کسی از افریقایی‌تبارها در آن جای می‌گرفت. او موضوعات گوناگونی را تدریس می‌کرد که بازتابی از علایقش بود؛ از جمله، فلسفه، اصول اخلاق، الاهیات، علوم، تئاتر و نویسنده‌گی و بنابر گفته‌ای دوست داشت که او را «دکتر آنجلو» بنامند و اگرچه دوستداران زیادی در دانشگاه پیدا کرد، هیچ گاه انتقاد کسانی که عقیده داشتند او بیش‌تر به خاطر شهرت و نه شایستگی اش به این جایگاه رسیده است خاطر او را رها نکرد. زندگی نامه‌ی قلب‌یک زن را هم در این سال نوشت که شرح زندگی او از بیست و هشت تا سی و چهار سالگی اش بود.

سال ۱۹۸۶ زندگی نامه‌ی تمام بچه‌های خدابه کفشِ سفر نیاز دارند را نوشت که زندگی او را از سی و چهار تا سی و هفت سالگی منعکس می‌کرد. علاوه بر آن، کتابی نیز برای کودکان نوشت با عنوان خانم فلاورز، لحظه‌ی دوستی که در آن از خانم بر تا فلاورز، معلمی که او را به سخن گفتن بازآورده بود، یاد می‌کرد.

آنجلو از سال‌های نحس‌تین دهه‌ی ۱۹۹۰ در یک سلسه سخنرانی در مکان‌های گوناگون شرکت داشت که تعداد آن‌ها هر ساله به تزدیک هشتاد سخنرانی می‌رسید. سخنرانی‌های او تا دهه‌ی هشتاد زندگی اش هم ادامه داشت.

سال ۱۹۹۳ شعرِ در پیشِ صبح را در مراسم آغاز ریاست جمهوری بیل کلینتون

قرانت کرد. پس از راپرت فراست، که در سال ۱۹۶۱ برای آغاز ریاست جمهوری جان اف. کندی شعر خوانده بود، آنجلو نخستین شاعری بود که در چنین مراسمی شعر می‌خواند. این شعر، که در سراسر امریکا دیده و شنیده شد، فراخوانی بود برای صلح، هم‌دلی نژادی و مذهبی و عدالت اجتماعی برای همگان، فارغ از تبار، طبقه، جنسیت و گرایش جنسی. آنجلو در این شعر جنبش حقوقی مدنی مارتین لوتر کینگ و سخنرانی معروف او را با عنوان من روزیابی دارم یادآوری می‌کرد و به امریکا گوشزد می‌کرد که «باز رفیقا را متولد کنید». به اجرای این شعر در آلبومی صوتی جایزه‌ی گرمی تعلق گرفت. در همان سال برای فیلم عدالت شاعرانه هم شعر نوشت و در آن نقش کوتاهی اجرا کرد. علاوه بر آن، در فیلم تلویزیونی بجهه‌ای این جایست نیز بازی کرد.

سال ۱۹۹۴ مجموعه‌ی کامل شعرهای مایا آنجلو در مؤسسه‌ی انتشاراتی رندوم هاووس منتشر شد.

در ژوئن ۱۹۹۵ به مناسب پنجاه‌مین سالگرد تأسیس سازمان ملل متحده، شعری رابا نام حقیقتی تکان‌دهنده و شجاعانه عرضه کرد و در فیلم بلند چگونه یک لحاف امیریکایی بدوزیم نیز بازی کرد.

سال ۱۹۹۸ موفق به کارگردانی فیلم بلند خود به نام در دلناشد و نخستین کارگردان زن امریکایی افریقایی تبار به شمار آمد. این فیلم در فستیوال بین‌المللی فیلم شیکاگو جایزه‌ی بهترین فیلم از نگاه تماشاگران را از آن خود کرد. در همان سال آنجلو برای ساختن موسیقی هفت قسمت از یک آلبوم یازده قسمتی آواز با سازندگان آن همکاری کرد. او در این دهه سه کتاب نیز برای کودکان منتشر کرد.

سال ۲۰۰۰ با کمپانی هالمارک، سازنده‌ی معروف کارت تبریک و اشیای تزئینی، قراردادی بست که حاصل آن تولید مجموعه‌ای از کارت تبریک‌ها و اشیای نفیس و تزئینی، با درج شعرها و اظهار نظرهای آنجلو بر آن‌ها بود. منتقدان او را به سوداگری متهم می‌کردند و او در پاسخ می‌گفت که کسب و کارش کاملاً با نقش او در مقام شاعری مردمی سازگاری دارد.

سال ۲۰۰۲ ششمین زندگی نامه‌ی خود را منتشر کرد: آوازی پرتاب شده به بهشت که زندگی او را از سی و هفت تا چهل سالگی منعکس می‌کرد.

سال ۲۰۰۵ شعر صلح شگفت‌انگیز را در مراسم نورافشانی درخت کریسمس در کاخ سفید و در حضور رئیس جمهور جورج دبلیو. بوش خواند.

سال بعد مجری یک برنامه‌ی هفتگی رادیویی شد که در آن با شخصیت‌هایی دیگر گفت‌وگو داشت.

سال ۲۰۰۷ نخستین شاعر زنده‌ی زن افریقایی تبار بود که شعرهایش در سلسله کتاب‌های انتشارات استرلینگ قرار گرفت که با عنوان شعر برای جوانان منتشر می‌شدند.

سال ۲۰۰۸ اظهار داشت که می‌خواهد بخشی از سال را به آموزش در کلیسای یونیتی پردازد. پیش از آن در سال ۲۰۰۵ در مراسمی مذهبی در کلیسای یونیتی میامی شرکت کرده و تصمیم گرفته بود برای سالروز تولدش در هشتاد سالگی به مدرسه‌ای مذهبی برود. بعداً در مصاحبه‌ای اذعان کرد که شاگرد کلیسای یونیتی بوده است.

آنجلو آمیزه‌ای از هتر نویسنده‌گی و آشپزی خود را در سال ۲۰۰۴ در کتابی به نام میز پذیرایی، شکر خدا اعرضه کرد که دستور العمل پخت هفتاد و سه نوع غذا در آن بود؛ همراه با بیست و سه تصویر. سال ۲۰۱۰ هم دومین کتاب آشپزی خود را منتشر کرد، با عنوان همه‌روزه، غذای عالی: خوش آبورونگ پیزید، با اشتیاق میل کنید. این کتاب بر کاهش وزن و تنظیم هر وعده‌ی غذا تمرکز داشت.

آنجلو با این که در ده سال آخر عمر خود چار درد بدن و مشکل تنفسی شده بود، همچنان به نوشتن ادامه می‌داد و تا آخرین لحظه‌های زندگی از نیروی هوش و ارادکش کاسته نشد. سال ۲۰۱۳ در هشتاد و پنج سالگی، هفتمین جلد از زندگی نامه‌های خود را با عنوان مامان و من و مامان منتشر کرد که بر روایت او با مادرش تمرکز داشت. در همین سال جایزه‌ی ملی کتاب برای یک عمر تلاش در جامعه‌ی ادبی به طور افتخاری به او تعلق گرفت.

سال ۲۰۱۴ در حالی که مایا آنجلو نوشتن زندگی نامه‌ای دیگر را در دست داشت، بیماری به او مجال نداد و در صبح روز بیست و هشتم ماه مه، در هشتاد و شش سالگی در خانه‌اش در وینستون سیلم کارولینای شمالی درگذشت. خبر مرگ او بلافاصله همه‌جا پیچید. چندین مراسم یادبود برای او ترتیب دادند؛

از جمله در دانشگاه و یک فارسیت و نیز در کلیساپی در سانفرانسیسکو. بسیاری از شخصیت‌ها، هنرمندان و سیاستمداران در رسانه‌ها به یاد و در رثای او گفتند و نوشته‌ند. رئیس جمهور، باراک اوباما، در بیانیه‌ای اورا «نویسنده‌ای در خشان، دوستی سرسخت وزنی به راستی خارق العاده» نامید و درباره‌اش نوشت: «آنجلو توانایی آن را داشت که به ما گوشزد کند که ما همه فرزندان خداییم، که ما همه مان چیزی برای ارزانی کردن داریم.»

سال ۲۰۱۴ تنها پارک شهر استمپس را به نام او کردند و در ۲۰۱۵ اداره پُست امریکا تمبری با نقش چهره‌ی او منتشر کرد.

مايا آنجلو در زندگی نامه‌های خود بازیانی بی‌پرده و با سبکی نو، به شیوه‌ای داستان‌گونه به زندگی خصوصی خود در پیوند با وضعیت اجتماعی دورانش پرداخته است. او با سرپیچی از قاعده‌های مرسوم و با تغییر ساختار متعارف زندگی نامه این گونه‌ی ادبی را دگرگون کرد. استفاده از تکنیک‌های داستان‌نویسی، از قبیل طرح، شخصیت‌پردازی، دیالوگ، صحنه‌پردازی و بسط مضمون، آثار او را در ظاهر تازه‌ای قرار داد که بسیاری آن را داستان زندگی می‌نامیدند، اما آنجلو خود آن را نه داستان که زندگی نامه می‌خواند، اگرچه به‌هرحال از شیوه‌ی سنتی آن، که بیان واقعیت مطلق بود، فاصله می‌گرفت.

آثار آنجلو توجه منتقدان بسیاری را برانگیخت و برای پژوهشگران زمینه‌ی مطالعه و بازبینی مسائل نژادی و نحوه‌ی آموزش درباره‌ی آن را فراهم کرد. آثار او را در زمرة ادبیات جنبش حقوق مدنی امریکا قلمداد کرده‌اند و ایستادگی و اعتراض از درون مایه‌های اصلی آن‌ها به شمار می‌آید. تمرکز آثار او بیشتر بر مسئله‌ی تبعیض نژادی، جنسیت، هویت، و روابط خانوادگی است. او در جامعه‌ای که در تسلط مردان سفیدپوست بود تصویری از زن سیاهپوست را با توانایی‌های فردی و اجتماعی اش بازآفرینی کرد و به آن هویت بخشید. مسائل و روابط خانوادگی او، تجربه‌های او با پدر و مادری که از هم جدا شدند و او و برادرش را در خردسالی از جایی به جایی دیگر کشاندند، تجربه‌ی مادری او، به‌ویژه در زمانی که زنی تنها بود و نیز رابطه‌اش با همسران و دوستانش، همه در آثار او بازتاب داشته‌اند. او برای نخستین بار جامعه‌ی

سیاهپوستان را از درون بررسی کرد. پیش از آن به این صراحت آشکارا به زندگی شخصی زن سیاهپوست پرداخته نشده بود. او پیش از آن که گرایش‌های سیاسی و فمینیستی را مورد توجه قرار دهد، با بی‌پرواپی به آشکار کردن آن‌چه واقعیت می‌پنداشت و دیگران از بیان آن پرهیز داشتند می‌پرداخت. به این ترتیب، آنجلو به عنوان صدای بلند زمانه‌ی خود و سخن‌گوی سیاهان و زنان شناخته شد. او با راهوروش تازه و تأثیرگذارش به دیگر نویسنده‌گان سیاهپوست و زنان نویسنده‌ی پس از خود جسارت بخشید تا بدون احساس شرم از زندگی واقعی خود بنویستند.

صراحت و بی‌پرواپی بیان در آثار آنجلو درباره مسائل نژادی و جنسیتی، بهویه در کتاب می‌دانم چرا پرنده‌ی در قفس می‌خواهد سبب شد که او را به ضدیت با اخلاق و مذهب متهم کنند و دستاویزی برای حذف کتاب هایش از قفسه‌ی بعضی کتابخانه‌ها و مدرسه‌ها پیدا کنند. با این‌همه، آثار او جای خود را در بسیاری از مدرسه‌ها و دانشگاه‌های دنیا به طور گسترده‌ای باز کرد.

اگرچه شهرت مایا آنجلو بیشتر به زندگی نامه‌هایش بازمی‌گردد، او شاعری پُرکار و پُربار نیز بود. آموختن و نوشت‌شن شعر را از سال‌های کودکی آغاز کرد و چنان که خود در زندگی نامه‌اش خاطرنشان کرده است، شعر و ادبیات را در رویارویی با تجاذبی که در کودکی به او شده بود برگزید.

ویژگی‌های شعر آنجلو را می‌توان خلاصه کرد در به کارگیری تشبیه، استعاره، موسیقی کلام، تکرار متناوب گزاره‌ای در جای جای شعرها برای ایجاد فرازوفرود در بیان سرداست آن‌ها، اشاره به وقایع و شخصیت‌های واقعی تاریخی و سیاسی و نیز وقایع زندگی شخصی شاعر، تأثیرپذیری و اشاره به آیه‌هایی از کتاب مقدس و نیز تأثیرپذیری از موسیقی بلوز.

در نگاهی کلی، شعرهای آنجلو را می‌توان در سه گروه دسته‌بندی کرد: دسته‌ای از آن‌ها شعرهای غنایی‌اند که بیشتر مضماینی عاشقانه دارند و طیف گسترده‌ی حالات عشق، از شور و هیجان آغازین آن تا بدگمانی‌ها و سرانجام دردناک جدایی را در بر می‌گیرند. دسته‌ی دیگر شعرهای اجتماعی است که با صدایی معترض خواهان عدالت و آزادی و صلح برای همگان است و به طور اخص زندگی تبعیض‌آمیز سیاهان امریکا

را از زمانِ بردگی تا دوران معاصر در نظر دارد. و دسته‌ی دیگر شعرهایی اند که با زبانی ساده به توصیف زندگی روزمره‌ی شاعر می‌پردازند و از رنج‌ها و سختی‌های او از یک سو و امیدواری‌ها و شادی‌های کوچکش از سوی دیگر روایت می‌کنند.

گروهی از منتقدان شهرت آنجلو را در شاعری به علت عامه‌پسند بودن شعرها، اجرای شفاهی تأثیرگذار آن‌ها و محبوبیت اجتماعی او دانسته‌اند. منتقدان به شکل نوشتاری شعر بیش از شکل اجرایی آن اهمیت می‌دادند. او همواره شعرهایش را با صدایی محکم و شورانگیز در برابر جمعیتی که مسحور خواندنش می‌شدند اجرا می‌کرد. شعرهای غنایی و موزونش بهویشه در میان جوانان هوایخواه داشت، اما سادگی کلمات و سطرهای کوتاه و فشرده‌ی شعرها بعضی از منتقدان را از خود می‌زاند.

با این‌همه، شعر او به خاطر تصویر زیبایی‌های سیاهان، قدرت زنان و روح انسانی مستتر در آن ستوده می‌شد. صدای بلند آنجلو صدای آزادی خواهی و عدالت بود که مقتدرانه مردم ستمدیده را نمایندگی می‌کرد. اورا ملک الشعرا زنان سیاه پوست نامیده‌اند و شعرهایش را سرود امریکاییان افریقایی تبار و ادامه‌ی سنت شفاهی آنان، مثل آواز بردگاه، قلمداد کرده‌اند، اگرچه نثر او را متأثر از نثر کلاسیک غربی دانسته‌اند.

شعر آنجلو بر موسیقی هیپ‌هاب مدرن نیز تأثیر گذاشته است.

مهم‌ترین آثار آنجلو عبارت اند از:

زندگی‌نامه‌ها: می‌دانم چرا پرندگی در قفس می‌خواند (۱۹۶۹)، بانام من گرد هم آید (۱۹۷۴)، خواندن و رقصیدن و شاد شدن چون کریسمس (۱۹۷۶)، قلب یک زن (۱۹۸۱) تمام بچه‌های خدابه کفش سفر نیاز دارند (۱۹۸۶)، آوازی پرتاپ شده به بهشت (۲۰۰۲)، مامان و من و مامان (۲۰۱۳).

کتاب‌های شعر: جرعه‌ای آبِ خنک به من بده، پیش از آن که بمیرم (۱۹۷۱)، دعا کن که بال‌هایم در خور پروازم باشند (۱۹۷۵)، و باز بر می‌خیزم (۱۹۷۸)، چرانی خوانی؟ (۱۹۷۸)، شعرها (۱۹۸۶)، اکنون سبا آواز می‌خواند (۱۹۸۷)، پایبر جامی مانم (۱۹۹۰)، در پیشِ صبح (۱۹۹۳)، مجموعه‌ی کامل شعرها (۱۹۹۴)، زن خارق العاده (۱۹۹۵).

حقیقتی تکان دهنده و شجاعانه (۱۹۹۵)، از زنی سیاه پوست به مردی سیاه پوست (۱۹۹۵)، صلح شگفت‌انگیز (۲۰۰۵)، مادر: گهواره‌ای برای نگهداری ام (۲۰۰۶)، جشن‌ها، مراسم صلح و نیایش (۲۰۰۶)، شعر برای جوانان (۲۰۰۷)، او را داشتیم (۲۰۰۹)، روزش به انجام رسید (۲۰۱۳).

مجموعه مقاله‌ها: درس‌های زندگی (۱۹۹۳)، حالا دیگر دستِ خالی سفر نمی‌کنم (۱۹۹۳)، حتی ستاره‌های کس و تنها به چشم می‌آیند (۱۹۹۷)، نامه به دخترم (۲۰۰۸).

برای کودکان: خانم فلاورز، لحظه‌ی دوستی (۱۹۸۶) زندگی مرانمی ترساند (۱۹۹۳) خانه‌ی نقاشی شده‌ام، جوهره‌ی محبوس و من (۱۹۹۴) کوفی و جادویش (۱۹۹۶) سلسله کتاب‌های دنیای مایا (۲۰۰۴).

درباره‌ی آشپزی: میز پذیرایی، شکرِ خدا (۲۰۰۴)، همه‌روزه، غذای عالی (۲۰۱۰).

افزون بر آثار ذکر شده، دیگر فعالیت‌های ادبی و هنری آنجلو را می‌توان چنین خلاصه کرد:

نوشت‌ده نمایش نامه و دو فیلم نامه‌ی سینمایی، سروden شعرهایی برای دو فیلم نامه، نویسنده‌گی بیش از ده برنامه برای تلویزیون، شامل سریال، برنامه‌های آموزشی و فیلم‌های مستند، کارگردانی دو نمایش نامه و دو فیلم سینمایی، اجرای نقش در پانزده نمایش نامه و فیلم سینمایی، شرکت در ده برنامه تلویزیونی در مقام بازیگر یا میزبان برنامه، اجرای یک سلسله برنامه‌ی رادیویی، ساختن چند قطعه‌آهنگ، از جمله موسیقی فیلم و انتشار یک آلبوم آواز و چند آلبوم صوتی شعر با صدای خودش.

آنجلو در طول فعالیت‌های گسترده‌ی ادبی، هنری و اجتماعی اش نزدیک شصت جایزه یا نشان افتخار را از نهادهای ادبی، سازمان‌های دولتی، نهادهای خصوصی و دانشگاه‌ها دریافت کرد یا نامزد دریافت آن‌ها شد. از جمله از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان نام برد:

نامزد جایزه ملی کتاب در سال ۱۹۷۰ برای زندگی نامه‌ی می‌دانم چرا پرندۀ‌ی در قفس می‌خواند، نامزد جایزه پولیتزر در سال ۱۹۷۲ برای مجموعه‌ی شعر جرعه‌ای آب خنک به من بده، پیش از آن که بمیرم، نامزد جایزه توئی در سال ۱۹۷۳ برای بازی در نمایش به سویی دیگر نگاه کن، جایزه ادبی کارولینای شمالی در سال ۱۹۸۷ برای فعالیت‌های پژوهشی، هنری و اجتماعی اش، جایزه گرمی در سال ۱۹۹۳ برای اجرای شعر در تپش صحیح در آلبومی صوتی، نشان اسپینگاران از انجمن ملی برای پیشرفت رنگین پوستان در سال ۱۹۹۴ به خاطر دستاوردهای چشم‌گیر یک امریکایی افریقایی تبار، جایزه گرمی در سال ۱۹۹۵ برای اجرای شعر زن خارق العاده در آلبومی صوتی، نامزد جایزه امی در سال ۱۹۷۷ برای بازی در سریال تلویزیونی ریشه‌ها، تندیس ای‌ای‌سی‌پی در سال ۱۹۹۸ به خاطر کتاب حتی ستاره‌ها بی‌کس و تنها به چشم می‌آیند، نشان ملی هنر از دست رئیس جمهور بیل کلینتون در سال ۲۰۰۰، جایزه گرمی در سال ۲۰۰۲ برای اجرای کتاب آوازی پرتاب شده به بهشت در آلبومی صوتی، تندیس ای‌ای‌سی‌پی در سال ۲۰۰۵ برای کتاب آشپزی میز پذیرایی، شکر خدا، نشان افتخار آبراهام لینکلن در سال ۲۰۰۸، تندیس ای‌ای‌سی‌پی در سال ۲۰۰۹ برای کتاب نامه به دخترم، نشان آزادی ریاست جمهوری، که بالاترین نشان افتخار مدنی امریکاست، از دست رئیس جمهور باراک اوباما در سال ۲۰۱۰، جایزه ادبی بنیاد ملی کتاب در سال ۲۰۱۳ و جایزه نورمن میلر در سال ۲۰۱۳ برای تجلیل از یک عمر تلاش.

این کتاب برگزیده‌ای از شعرهای شش کتاب از مایا آنجلوست که در گزینش آن‌ها کوشش شده است برای آشنایی بهتر خوانندگان با دنیای شاعرانه‌ی آنجلو، نمونه‌هایی را از گونه‌های متتنوع شعرهای او عرضه کند. شعرها، به جز دو شعر آخر کتاب، به ترتیب زمان انتشارشان قرار گرفته‌اند تا سیر تحول شاعری آنجلو را نیز نشان دهند.

رفتند به خانه‌شان

رفتند به خانه و به همسرانشان گفتند
که در تمام عمرشان هیچ‌گاه
با دختری مثل من آشنا نبوده‌اند
اما...
رفتند به خانه‌شان.

می‌گفتند که خانه‌ی من تمیز بود؛ تمیزِ تمیز
حرف زشتی هیچ‌گاه بر زبان نمی‌راندم
ظاهری داشتم اسرارآمیز
اما...
رفتند به خانه‌شان.

تعريف و تمجید از من و رد زیان همه‌ی مردها بود
لبخنده مرا دوست داشتند، خوش طبعی ام را
یکی دو سه شب را می‌گذراندند
اما...

طیف

دلپذیر باش ای روز، لطیف چون مخمل
عشقِ حقیقی ام نزد من می‌آید.
بدرخش ای خورشید غبارآلود
کالسکه‌های زرینت را بیارای.

ملايم پوز ای باد، لطیف چون ابریشم
عشقِ حقیقی ام سخن می‌گويد.
ای پرنده‌ها، گلوی نقره‌فام تان را از خواندن بازداريد
من صدای طلایبی او را می‌جویم.

ای مرگ بیا، شتاب کن، بیا
کفن سیاه من، بافته شو
ساکت شو ای قلبِ من، ساکت چون مرگ
عشقِ حقیقی ام مرا ترک می‌کند.